

Briselē, 23.11.2016.
COM(2016) 853 final

2016/0363 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES groza attiecībā uz
nenodrošinātu parāda instrumentu prioritāti maksātnespējas hierarhijā**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2016) 377}
{SWD(2016) 378}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ierosinātie grozījumi Direktīvā 2014/59/ES ("Banku atveseļošanas un neregulējuma direktīva" jeb "BAND") ir daļa no tiesību aktu kopuma, kas ietver arī grozījumus Regulā (ES) Nr. 575/2013 ("Kapitāla prasību regula" jeb "KPR"), Direktīvā 2013/36/ES ("Kapitāla prasību direktīva" jeb "KPD") un Regulā (ES) 806/2014 ("Vienotā neregulējuma mehānisma regula" jeb "VNMR").

Lai uzlabotu finanšu iestāžu noturību ES, pēdējo gadu laikā ES ir īstenojusi finanšu pakalpojumu reglamentējošo noteikumu nozīmīgu reformu, pamatojoties galvenokārt uz globālajiem standartiem, par kuriem panākta vienošanās ar ES starptautiskajiem partneriem. Proti, reformu paketē bija ietverta Regula (ES) Nr. 575/2013 ("Kapitāla prasību regula" jeb "KPR") un Direktīva 2013/36/ES ("Kapitāla prasību direktīva" jeb "KPD") par prudenciālajām prasībām iestādēm un to uzraudzību, Direktīva 2014/59/ES ("Banku atveseļošanas un neregulējuma direktīva" jeb "BAND") par iestāžu atveseļošanu un neregulējumu un Regulu (ES) Nr. 806/2014 par vienoto neregulējuma mehānismu ("VNM").

Šie pasākumi tika veikti, reaģējot uz finanšu krīzi, kas norisinājās 2007.–2008. gadā. Tā kā nebija pieejamas atbilstīgas krīzes pārvarēšanas un neregulējuma sistēmas, pēc finanšu krīzes valdības visā pasaulē bija spiestas glābt bankas. Turpmākā ietekme uz publiskajām finansēm, kā arī nevēlamais stimuls novelt uz sabiedrību bankas bankrota izmaksas parādīja, ka ir vajadzīga atšķirīga pieeja, lai pārvarētu banku krīzes un aizsargātu finanšu stabilitāti.

Atbilstoši svarīgajiem pasākumiem, kas veikti starptautiskajos forumos, Savienībā ar Direktīvu 2014/59/ES ("Banku atveseļošanas un neregulējuma direktīva" ("BAND"))¹ un ar Regulu (ES) Nr. 806/2014 ("Vienotā neregulējuma mehānisma regula" ("VNMR"))² ir izveidota stabila banku neregulējuma sistēma, lai efektīvi pārvarētu banku krīzes un mazinātu to nelabvēlīgo ietekmi uz finanšu stabilitāti un publiskajām finansēm. Būtisks stabilas neregulējuma sistēmas instruments ir "iekšējā rekapitalizācija", ar ko iepriekš noteiktā kārtībā parāds tiek norakstīts vai parāda prasījumi vai citas saistības tiek konvertētas pašu kapitālā. Šo instrumentu var izmantot ar mērķi absorbēt zaudējumus un iekšēji rekapitalizēt iestādi, kas ir maksātnespējīga vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga, lai tiktu jaunota tās dzīvotspēja. Tādējādi akcionāriem un citiem kreditoriem nevis nodokļu maksātājiem būs jāuzņemas iestādes maksātnespējas slogs.

Viens no Banku atveseļošanas un neregulējuma direktīvas galvenajiem mērķiem ir veicināt privātā sektora zaudējumu absorbēšanas spēju banku krīzes gadījumā. Lai sasniegtu šo mērķi, visām bankām ir pienākums izpildīt minimālo prasību attiecībā uz pašu kapitālu un atbilstīgajām saistībām ("MREL"), lai nodrošinātu, ka ir pieejami pietiekami finanšu resursi, lai veiktu norakstīšanu vai konvertēšanu pašu kapitālā. Atbilstoši Banku atveseļošanas un neregulējuma direktīvai ar *MREL* parasti netiek prasīta obligāta atbilstīgo instrumentu

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīva 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un neregulējuma režīmu, OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. jūlija Regula (ES) Nr. 806/2014, ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību neregulējumam, izmantojot vienotu neregulējuma mehānismu un vienotu neregulējuma fondu, un groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010, OV L 225, 30.7.2014., 1. lpp.

pakārtotība *MREL*. Praktiski tas nozīmē, ka *MREL* atbilstīgas saistības maksātnespējas procedūrā ir vienādā hierarhijas pakāpē (*pari passu*) ar dažām citām saistībām, kuras nevar iekšēji rekapitalizēt saskaņā ar Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvu, piemēram, tās ir tādas operacionālas saistības kā starpbanku īstermiņa aizdevumi vai dažas citas saistības, kuras ir iekšēji rekapitalizējamas, bet kuras var izslēgt no rekapitalizācijas piemērošanas, pamatojoties uz diskrecionāri pieņemtu lēmumu, ja noregulējuma iestāde var pamatot, ka tās ir grūti iekšēji rekapitalizēt operacionālās izpildes ziņā vai kaitīgās ietekmes sistēmiskas izplatības riska ziņā (piemēram, atvasinātajiem instrumentiem). Tas var radīt situācijas, kad iekšēji rekapitalizēti obligāciju turētāji var apgalvot, ka viņiem piemērotais režīms saskaņā ar noregulējumu ir sliktāks nekā saskaņā ar hipotētisku maksātnespēju. Šādā gadījumā tiem būs jānodrošina kompensācija, izmantojot noregulējuma fonda finanšu līdzekļus. Lai izvairītos no šā riska, noregulējuma iestādes var nolemt, ka *MREL* prasība būtu jāizpilda ar instrumentiem, kas maksātnespējas procedūrā ierindojas zem citām saistībām, kas nav iekšēji rekapitalizējamas saskaņā ar tiesību aktu vai ir grūti iekšēji rekapitalizācijas (“pakārtotības prasība”).

Pasaules mērogā Finanšu stabilitātes padome (FSP) 2015. gada 9. novembrī publicēja kopējās zaudējumu absorbcijas spējas (“*TLAC*”) noteikumus (“*TLAC* standarts”), ko pēc nedēļas pieņēma G20 valstu samitā Turcijā³. *TLAC* standartā noteikts, ka globālām sistēmiski nozīmīgām bankām (G-SNB), ko Savienības tiesību aktos sauc par globālām sistēmiski nozīmīgām iestādēm (G-SNI), ir jātur pietiekams minimālais apjoms ar (iekšēji rekapitalizējamām) saistībām, kurām ir ļoti augsts zaudējumu absorbcijas spējas līmenis (“*TLAC* minimālā prasība”), lai noregulējumā nodrošinātu netraucētu un ātru zaudējumu absorbciju un iekšēju rekapitalizāciju. Komisija 2015. gada 24. novembra paziņojumā⁴ apņēmas līdz šā gada beigām nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu, lai līdz saskaņotajam termiņam — 2019. gadam — varētu īstenot *TLAC* standartu.

Šis priekšlikums ir daļa no Komisijas centieniem īstenot *TLAC* standartu Savienībā kopā ar vairākiem citiem priekšlikumiem, ar ko groza pašreizējo Savienības atveseļošanas un noregulējuma sistēmu.

Priekšlikums īpaši aptver tikai mērķtiecīgus grozījumus Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvā saistībā ar tādu parāda instrumentu turētāju maksātnespējas prioritātes noteikšanu, kurus emitējušas Savienības bankas ar nolūku izpildīt Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas un *TLAC* prasības par banku zaudējumu absorbēšanas un rekapitalizācijas spēju. Lai veicinātu iekšējās rekapitalizācijas pilnvaru operacionālo izpildi un noturību un lai novērstu juridisko nenoteiktību, *TLAC* standarts paredz, ka saistības var būt atbilstīgas *TLAC* tikai tad, ja tās ir pakārtotas citām saistībām, t. i., ja tās maksātnespējas procedūrā vai noregulējumā absorbē zaudējumus pirms citām “prioritārām” saistībām, kas ir nepārprotami izslēgtas no *TLAC* atbilstības, piemēram, atvasinātie instrumenti, segtie noguldījumi vai nodokļu saistības. Tādēļ *TLAC* standartā paredzēta pakārtotības prasība, uz ko attiecas konkrēti atbrīvojumi, bet nav noteikts, kā to panākt.

TLAC prasība turēt pakārtotos instrumentus kopā ar Savienības noregulējuma iestāžu iespējamo diskrecionāro pieprasījumu izpildīt *MREL* arī ar pakārtotajiem instrumentiem lika dažām dalībvalstīm atkārtoti izvērtēt valsts maksātnespējas prioritātes noteikumus. Vairākas

³ FSP, *Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of Globally Systemically Important Banks (G-SIBs) in Resolution, Total Loss-absorbing Capacity (TLAC) Term sheet*, 9.11.2015.

⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz banku savienības izveides pabeigšanu”, 24.11.2015., COM(2015) 587 final.

dalībvalstis ir grozījušas (vai groza) konkrētu banku kreditoru maksātnespējas prioritātes noteikumus saskaņā ar valsts maksātnespējas tiesību aktiem, lai īstenotu iespējamo iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanu saskaņā ar Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvu un nodrošinātu, ka to globālās sistēmiski nozīmīgās iestādes izpilda *TLAC* standarta “pakārtotības prasību”. Saskaņā ar dažu valstu pieejām pašreizējais nenodrošinātu pirmās kārtas parādu apjoms ir pakārtots ar tiešu piemērojamību, lai ļautu bankām izpildīt jebkuru pakārtotības prasību, kas izriet no Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas vai *TLAC* standarta. Atbilstoši citām pieejām bankām būtu jāemītē jauni parāda vērtspapīri, kas atbilst pakārtotības kritērijam. Tā kā līdz šim pieņemtie valstu noteikumi būtiski atšķiras, ieinteresēto personu vidū un dalībvalstīs pastāv plaša vienprātība, ka atšķirīgas pieejas attiecībā uz banku kreditoru likumisko maksātnespējas prioritāti rada nenoteiktību emitentiem un arī ieguldītājiem un padara grūtāku iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanu attiecībā uz pārrobežu iestādēm. Šī nenoteiktība varētu arī radīt konkurences izkropļojumus tādā ziņā, ka nenodrošināta parāda turētājiem dažādās dalībvalstīs varētu piemērot atšķirīgu režīmu, un dalībvalstīs var atšķirties banku izmaksas, kas rodas, lai ievērotu prasības attiecībā uz *TLAC* un *MREL*. Turklāt saskaņā ar šādiem atšķirīgiem valstu maksātnespējas režīmiem banku kreditoriem tiktu piemēroti ļoti atšķirīgi režīmi, pērkot parāda instrumentus, ko emitējušas bankas, kas darbojas saskaņā ar dažādiem valstu kreditoru hierarhijas režīmiem.

Iepriekš minēto iemeslu dēļ savā ziņojumā par banku savienību⁵ Eiropas Parlaments aicina Komisiju iesniegt priekšlikumus, lai vēl vairāk mazinātu ar prasījumiem saistītos juridiskos riskus saskaņā ar principu “neviens kreditors nav sliktākā situācijā”, savukārt *ECOFIN* padome 2016. gada 17. jūnija secinājumos⁶ aicināja Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu par vienotu pieeju bankas kreditoru hierarhijai.

Īpašs priekšlikums par bankas kreditoru hierarhiju ir pamatots, ņemot vērā attiecīgo lietu atšķirīgo būtību un steidzami nepieciešamos saskaņotos Savienības noteikumus, lai novērstu jebkādas turpmākus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū. .

1.1. Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Spēkā esošajā Savienības banku noregulējuma sistēmā jau noteikts, ka visām Savienības bankām jātur pietiekamā apmērā (iekšēji rekapitalizējamas) saistības ar ļoti augstu zaudējumu absorbcijas spējas līmeni, kuras būtu iekšēji jārekapitalizē bankas noregulējumā. Atvieglot iekšējās rekapitalizācijas instrumenta izmantošanu ar atbilstību pakārtotības prasībai saskaņā ar Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvu un *TLAC* standartu, ar priekšlikumu tiks uzlabota spēkā esošo noteikumu piemērošana un veicināta *TLAC* standarta īstenošana Savienībā. Tādēļ priekšlikums ir saskaņā ar Savienības banku noregulējuma sistēmas vispārējo mērķi samazināt nodokļu maksātāju atbalstu banku noregulējumā.

1.2. Saskaņība ar citām Savienības politikas jomām

Priekšlikums ir daļa no plašākas Savienības finanšu tiesību aktu pārskatīšanas ar mērķi samazināt riskus finanšu sektorā, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu saimnieciskās darbības finansēšanu. Tas pilnībā atbilst ES galvenajiem mērķiem veicināt finanšu stabilitāti, samazināt nodokļu maksātāju atbalstu banku noregulējumā, kā arī sniegt ieguldījumu ilgtspējīgā ekonomikas finansēšanā.

⁵ Ziņojums par banku savienību — 2015. gada ziņojums (2015/2221(INI)).

⁶ Padomes 2016. gada 17. jūnija secinājumi par ceļvedi, lai pabeigtu banku savienības izveidi. http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_en.pdf.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

2.1. Juridiskais pamats

Ar ierosināto direktīvu tiek grozīta spēkā esoša direktīva — Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīva. Priekšlikuma juridiskais pamats ir tāds pats kā Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas juridiskais pamats, proti, LESD 114. pants. Minētais noteikums ļauj pieņemt pasākumus, lai tuvinātu valstu noteikumus, kuru mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība.

Ar priekšlikumu tiek saskaņoti valstu tiesību akti par kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanu un noregulējumu, jo īpaši attiecībā uz to zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēju noregulējumā, ciktāl tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka dalībvalstu un Savienības banku rīcībā ir vienādi instrumenti un spēja banku maksātnespējas gadījumā rīkoties saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem (*TLAC*).

Izveidojot saskaņotus noteikumus iekšējā tirgū par režīmu, ko piemēro attiecībā pret bankas kreditoriem noregulējumā, ar priekšlikumu tiek ievērojami samazinātas tās atšķirības starp valstu noteikumiem par banku zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēju, kas varētu kropļot konkurenci iekšējā tirgū. Tādēļ priekšlikuma mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība.

Tāpēc LESD 114. pants ir atbilstīgais juridiskais pamats.

2.2. Subsidiaritāte

Saskaņā ar LES 5. panta 3. punktā noteikto subsidiaritātes principu jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai tad un tiktāl, ciktāl dalībvalstis centrālā vai reģionālā un vietējā līmenī nevar pietiekami labi sasniegt paredzētās darbības mērķus, bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī.

Savienība un tās dalībvalstis ir apņēmušās īstenot Savienības banku atveseļošanas un noregulējuma sistēmu atbilstoši starptautiskajiem standartiem. Ja netiktu veikta rīcība Savienības līmenī, dalībvalstīm pašām būtu jāpieņem noteikumi par bankas kreditoriem piemērojamo režīmu noregulējumā, lai atvieglinātu iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanu saskaņā ar Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvu un īstenotu starptautiski atzīto *TLAC* standartu. Ievērojami atšķirīgie valstu noteikumi rada juridisko nenoteiktību bankām un to kreditoriem (ieguldītājiem), dažādas un, iespējams, lielākas izmaksas, salīdzinot ar situāciju, kāda būtu, ja rīcība tiktu veikta Savienības līmenī. Tādēļ rīcība Savienības līmenī ir vēlama, lai atvieglinātu iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanu saskaņotā veidā, kas atbilst globālajam *TLAC* standartam, lai pēc iespējas mazinātu atbilstības nodrošināšanas izmaksas bankām un to kreditoriem, vienlaikus nodrošinot efektīvu noregulējumu banku maksātnespējas gadījumā.

2.3. Proporcionalitāte

Saskaņā ar proporcionalitātes principu Savienības rīcības saturs un veids nedrīkst pārsniegt to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu tās mērķus atbilstīgi Līgumu vispārējiem mērķiem. Šis priekšlikums būtiski neietekmēs banku pienākumu ievērot spēkā esošos noteikumus par zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēju un līdz minimumam samazinās to izmaksas, lai izpildītu *TLAC* standartu. Turklāt netiks ietekmētas banku kreditoru un ieguldītāju tiesības attiecībā uz esošo banku parāda apjomu. Tādēļ priekšlikuma noteikumi ir samērīgi ar to, kas ir vajadzīgs tā mērķu sasniegšanai.

3. IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

3.1. Ietekmes novērtējums

Priekšlikumam kā daļai no plašāka Savienības finanšu jomas tiesību aktu pārskatīšanas kopuma, kuru mērķis ir samazināt riskus finanšu sektorā, tika veikts visaptverošs ietekmes novērtējums. Ietekmes novērtējuma ziņojuma projekts 2016. gada 7. septembrī tika iesniegts Komisijas Regulējuma kontroles padomei⁷. Padome vispirms sniedza negatīvu atzinumu. Pēc tam, kad pārskatīšanas kopuma sastāvdaļas tika pastiprinātas ar turpmākiem pierādījumiem, Padome 2016. gada 27. septembrī sniedza pozitīvu atzinumu.

Saskaņā ar labāka regulējuma politiku Komisija veica vairāku politikas alternatīvu ietekmes novērtējumu. Politikas risinājumi tika novērtēti, ņemot vērā galvenos mērķus, proti, uzlabot banku zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēju neregulējamā un juridisko noteiktību un saskaņotību neregulējuma sistēmā. Novērtējums tika veikts, apsverot, cik efektīvi var panākt iepriekš minētos mērķus un cik efektīvi no izmaksu viedokļa var īstenot dažādus politikas risinājumus.

Ietekmes novērtējumā netika aplūkots risinājums nemainīt politiku attiecībā uz banku maksātnespējas kreditoru hierarhiju Savienībā, jo tas rada konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū attiecībā uz banku nenodrošināto pirmās kārtas parādu, jo banku parāda turētāju atšķirīgais statuss dalībvalstīs var ietekmēt banku finansējuma izmaksas, proti, tās būs atšķirīgas. Attiecībā uz saskaņošanu tika apsvērti vairāki apakšrisinājumi⁸ un ietekmes novērtējumā secināts, ka, radot īpašu pirmās kārtas nenodrošināta parāda kategoriju, kam netiek dota “priekšroka”, tiek nodrošināts izmaksu ziņā visefektīvākais veids, kā panākt globālo sistēmiski nozīmīgo iestāžu atbilstību TLAC standarta pakārtotības prasībai un neregulējuma iestāžu atsevišķajiem pieprasījumiem pieprasīt ievērot MREL, izmantojot subordinēto parādu. Pretēji pašu kapitāla instrumentiem šādu parāda instrumentus varētu iekšēji rekapitalizēt banku neregulējumā pēc visu pašu kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konvertēšanas un pirms citu pirmās kārtas saistību iekšējās rekapitalizācijas. Šā risinājuma galvenā priekšrocība ir tāda, ka bankas varētu turpināt emitēt (lētāku) pirmās kārtas parādu finansējumam vai operacionālām vajadzībām, savukārt jaunās kategorijas parādu varētu galvenokārt izmantot, lai panāktu regulatīvo atbilstību noteikumiem par zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēju.

3.2. Pamattiesības

Šajā priekšlikumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas iekļauti jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, proti, tiesības uz īpašumu un brīvība veikt uzņēmējdarbību, un tas ir jāpiemēro saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem. Šī direktīva jo īpaši nodrošina, ka bankas kreditoru īpašumtiesību aizskārums nav nesamērīgs. Tā nodrošinās, ka skartajiem kreditoriem nevajadzētu būt lielākiem zaudējumiem kā tie, kas būtu radušies, ja iestāde būtu likvidēta saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru laikā, kad tika pieņemts lēmums par noregulēšanu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

⁷ Saite uz ietekmes novērtējumu un tā kopsavilkumu.

⁸ Trīs apakšrisinājumi ir šādi: i) visa nenodrošinātā parāda likumiskā pakārtotība ar atpakaļejošu spēku; ii) tādas pirmās kārtas parāda kategorijas radīšana, kam netiek dota priekšroka; iii) likumiskā priekšroka visiem noguldījumiem pretstatā pirmās kārtas parādam.

5. CITI JAUTĀJUMI

5.1. Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība

Priekšlikumā paredzēts, ka dalībvalstīm jātransponē Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas grozījumi savos tiesību aktos līdz [2017. gada jūnijam] un bankām jāizpilda grozītie noteikumi līdz [2017. gada jūlijam].

5.2. Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums

Ar priekšlikumu groza Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas 108. pantu, daļēji saskaņojot banku maksātnespējas kreditoru hierarhiju attiecībā uz tāda bankas pirmās kārtas nenodrošināta parāda turētāju prioritāti, kas ir atbilstīgs, lai izpildītu Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas noteikumus un ievērotu *TLAC* standartu par zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēju, jo īpaši “pakārtotības” kritēriju.

Ar jauno noteikumu tiek saglabāta pašreizējā pirmās kārtas parāda kategorija, vienlaikus radot jaunu aktīvu kategoriju, proti, pirmās kārtas parāds, “kam netiek dota priekšroka” un kas būtu iekšēji jārekapitalizē noregulējumā tikai pēc citiem kapitāla instrumentiem, bet pirms citām pirmās kārtas saistībām. Iestādēm joprojām ir tiesības emitēt parādu abās kategorijās, jo tikai pirmās kārtas kategorija, “kam netiek dota priekšroka”, ir atbilstīga, lai izpildītu minimālo *TLAC* prasību vai visas pakārtotības prasības, kuras varētu noteikt noregulējuma iestādes, izskatot katru gadījumu atsevišķi.

Ierosinātajai direktīvai nebūtu jāietekmē esošais bankas parāda apjoms un tā likumiski noteiktā prioritāte maksātnespējas gadījumā, un direktīvu piemēros jebkurai banku parāda emisijai pēc direktīvas piemērošanas dienas. Attiecībā uz parāda instrumentiem, kas emitēti pirms šīs direktīvas piemērošanas dienas, kas minēta 2. panta 1. punktā [2017. gada jūlijs], to maksātnespējas prioritāte būtu jāreglamentē dalībvalstu tiesību aktos, jo tie tika pieņemti [2016. gada 31. decembrī].

Ierosinātā direktīva nosaka, ka dalībvalstīm tā jātransponē līdz [2017. gada jūnijam], un tās piemērošanas diena ir noteikta [2017. gada jūlijā].

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES groza attiecībā uz
nenodrošinātu parāda instrumentu prioritāti maksātnespējas hierarhijā**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu⁹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁰,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Finanšu stabilitātes padome (FSP) 2015. gada 9. novembrī publicēja kopējās zaudējumu absorbācijas spējas (“*TLAC*”) noteikumus (“*TLAC* standarts”), ko 2015. gada novembrī apstiprināja G20 valstis. *TLAC* standartā noteikts, ka globālām sistēmiski nozīmīgām bankām (G-SNB), ko Savienības regulējumā sauc par globālām sistēmiski nozīmīgām iestādēm (G-SNI), ir jātur pietiekams minimālais apjoms ar (iekšēji rekapitalizējamām) saistībām, kurām ir ļoti augsts zaudējumu absorbācijas spējas līmenis, lai nodrošinātu netraucētu un ātru zaudējumu absorbāciju un rekapitalizāciju noregulējumā. Komisija 2015. gada 24. novembra paziņojumā¹¹ apņēmas līdz 2016. gada beigām nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu, lai panāktu, ka līdz starptautiski saskaņotajam termiņam — 2019. gadam — varētu īstenot *TLAC* standartu.
- (2) *TLAC* standarta īstenošanā Savienībā ir jāņem vērā spēkā esošā katrai iestādei noteiktā minimālā prasība pašu kapitālam un atbilstīgajām saistībām (“*MREL*”), kas piemērojama visām ES kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/59/ES¹². Tā kā *TLAC* un

⁹ OV C, , lpp.

¹⁰ OV C, , lpp.

¹¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz banku savienības izveides pabeigšanu”, 24.11.2015., COM(2015) 587 *final*.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīva 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK,

MREL ir viens mērķis, proti, nodrošināt, ka Savienības kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību rīcībā ir pietiekama zaudējumu absorbcijas spēja, abām prasībām būtu jābūt papildinošiem elementiem vienotā sistēmā. Operacionāli raugoties, globālām sistēmiski nozīmīgām iestādēm noteiktā *TLAC* standarta saskaņotais minimālais līmenis (“*TLAC* minimālā prasība”) Savienības tiesību aktos būtu jāievieš, veicot grozījumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 575/2013¹³, savukārt katrai iestādei noteikto palielinājumu attiecībā uz globālām sistēmiski nozīmīgām iestādēm un katrai iestādei noteikto prasību attiecībā pret iestādēm, kas nav globālas sistēmiski nozīmīgas iestādes, būtu jāievieš, veicot mērķtiecīgus grozījumus Direktīvā 2014/59/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 806/2014¹⁴. Attiecīgie šīs direktīvas noteikumi par nenodrošinātu parāda instrumentu prioritāti maksātnespējas hierarhijā papildina iepriekš minēto tiesību aktu un Direktīvas 2013/36/ES¹⁵ noteikumus.

- (3) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām būtu pietiekama zaudējumu absorbcijas un iekšējās rekapitalizācijas spēja, kas vajadzīga, lai noregulējumā nodrošinātu netraucētu un ātru zaudējumu absorbciju un iekšēju rekapitalizāciju ar minimālu ietekmi uz finanšu stabilitāti un nodokļu maksātājiem. Tas būtu jāpasniedz, nodrošinot, ka kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības pastāvīgi ievēro *TLAC* minimālo prasību saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013 un pašu kapitāla un pieļaujamo saistību prasību saskaņā ar Direktīvu 2014/59/ES.
- (4) *TLAC* standarts, ko Savienības tiesību aktos īsteno ar Regulu (ES) Nr. 575/2013, nosaka, ka globālām sistēmiski nozīmīgām iestādēm (ar dažiem izņēmumiem) jāizpilda *TLAC* minimālā prasība ar pakārtotajām saistībām, kas izriet no parāda instrumentiem, kuri maksātnespējas procedūrā ierindojas zem citām pirmās kārtas saistībām (“pakārtotības prasība”). Direktīva 2014/59/ES ļauj noregulējuma iestādēm katrā atsevišķā gadījumā pieprasīt, lai globālās sistēmiski nozīmīgās iestādes un citas iestādes izpildītu savu konkrēto prasību ar pakārtotajām saistībām, un šādi mazināt kreditoru ierosinātu juridisku strīdu risku, pamatojoties uz to, ka viņu zaudējumi noregulējumā ir lielāki nekā zaudējumi, kas rastos parastajā maksātnespējas procedūrā.
- (5) Vairākas dalībvalstis ir grozījušas vai groza nenodrošināta pirmās kārtas parāda maksātnespējas prioritāti saskaņā ar maksātnespēju reglamentējošajiem savas valsts tiesību aktiem, lai kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības varētu izpildīt pakārtotības prasību, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 575/2013 un Direktīvā 2014/59/ES.
- (6) Līdz šim pieņemtie valstu noteikumi būtiski atšķiras. Tas, ka nav pieņemti saskaņoti Savienības noteikumi, rada nenoteiktību emitējošajām kredītiestādēm, ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ieguldītājiem un apgrūtina iekšējās rekapitalizācijas instrumenta piemērošanu pārrobežu iestādēm. Tas izraisa arī konkurences

2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012, OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012, OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. jūlija Regula (ES) Nr. 806/2014, ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienotu noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, un groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010, OV L 225, 30.7.2014., 1. lpp.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK, OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.

izkropļojumus iekšējā tirgū, ņemot vērā to, ka kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību izmaksas, kas rodas, lai izpildītu Regulā (ES) Nr. 575/2013 un Direktīvā 2014/59/ES noteikto pakārtotības prasību, un izmaksas, kas rodas ieguldītājiem, ja tiek pērk parāda instrumentus, kurus emitējušas kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības, Savienībā var ievērojami atšķirties.

- (7) Savā ziņojumā par banku savienību Eiropas Parlaments aicināja Komisiju iesniegt priekšlikumus, lai vēl vairāk mazinātu ar prasījumiem saistītos juridiskos riskus saskaņā ar principu “neviens kreditors nav sliktākā situācijā”, savukārt Padome savos 2016. gada 17. jūnija secinājumos¹⁶ aicināja Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu par vienotu pieeju bankas kreditoru hierarhijai, lai nostiprinātu tiesisko noteiktību noregulējuma gadījumā.
- (8) Tādēļ ir nepieciešams novērst ievērojamus iekšējā tirgus darbības šķēršļus un konkurences izkropļojumus, kas izriet no tā, ka trūkst saskaņotu Savienības noteikumu par bankas kreditoru hierarhiju, un nepieļaut šādu šķēršļu un izkropļojumu rašanos nākotnē. Tādējādi šīs direktīvas atbilstīgajam juridiskajam pamatam vajadzētu būt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pantam, kuru interpretē atbilstīgi Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai.
- (9) Lai līdz minimumam samazinātu kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību izmaksas saistībā ar pakārtotības prasības ievērošanu un jebkādu negatīvu ietekmi uz to finansējuma izmaksām, ar šo direktīvu būtu jāļauj dalībvalstīm saglabāt nenodrošināta pirmās kārtas parāda esošo kategoriju, kam ir vislielākā maksātnespējas prioritāte starp parāda instrumentiem un ko kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības var lētāk emitēt nekā jebkuras citas pakārtotās saistības. Tomēr direktīvā būtu jānosaka, ka dalībvalstīm jārada jauna aktīvu kategorija, proti, pirmās kārtas parāds, “kam netiek dota priekšroka” un kas noregulējuma laikā būtu iekšēji jārekapitalizē tikai pēc citiem kapitāla instrumentiem, bet pirms citām pirmās kārtas saistībām. Kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām joprojām vajadzētu būt iespējai emitēt abas parāda kategorijas, savukārt tikai pirmās kārtas parādam, “kam netiek dota priekšroka”, būtu jābūt atbilstīgam, lai izpildītu Regulā (ES) Nr. 575/2013 un Direktīvā 2014/59/ES paredzēto pakārtotības prasību. Tas ļautu kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām izmantot savam finansējumam vai citām operacionālām vajadzībām lētāko pirmās kārtas parādu un emitēt jauno pirmās kārtas kategoriju, “kam netiek dota priekšroka”, lai izpildītu pakārtotības prasību.
- (10) Lai nodrošinātu, ka jaunā pirmās kārtas parāda instrumentu kategorija, “kam netiek dota priekšroka”, izpilda Regulā (ES) Nr. 575/2013 un Direktīvā 2014/59/ES noteiktos atbilstības kritērijus, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to sākotnējais līguma termiņš ilgst vienu gadu, ka tiem nav atvasināta instrumenta īpašību un ka attiecīgajos līgumu dokumentos saistībā ar to emisiju skaidri norādīta to prioritāte saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru.
- (11) Lai palielinātu tiesisko noteiktību ieguldītājiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru standarta pirmās kārtas parāda instrumentiem ir augstāka prioritāte valsts maksātnespējas tiesību aktos nekā jaunajai pirmās kārtas parāda instrumentu kategorijai, “kam netiek dota priekšroka”. Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, lai jaunajai pirmās kārtas parāda instrumentu kategorijai, “kam netiek dota priekšroka”, būtu augstāka prioritāte nekā pašu kapitāla instrumentu un jebkuru citu pakārtoto saistību prioritāte un lai, pretēji šādiem

¹⁶ Padomes 2016. gada 17. jūnija secinājumi par ceļvedi, lai pabeigtu banku savienības izveidi.
http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_en.pdf

instrumentiem vai saistībām, pirmās kārtas parāda instrumentus, “kam netiek dota priekšroka”, varētu iekšēji rekapitalizēt tikai tad, ja emitētājā iestādē tiek veikts noregulējums.

- (12) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus – proti, paredzēt vienotus noteikumus attiecībā uz banku kreditoru hierarhiju Savienības atveseļošanas un noregulējuma sistēmas vajadzībām – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (13) Ir lietderīgi šajā direktīvā paredzētos Direktīvas 2014/59/ES, grozījumus piemērot saistībām, kas emitētas šīs direktīvas piemērošanas dienā vai pēc tam, un saistībām, kuras joprojām nav nokārtotas minētajā datumā. Tomēr, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un pēc iespējas samazinātu pārejas izmaksas, dalībvalstij būtu jānodrošina, ka visām tām nenokārtotajām saistībām piemērojamo režīmu, kuras kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības ir emitējušas pirms minētā datuma, reglamentē dalībvalstu tiesību akti [2016. gada 31. decembrī] pieņemtajā redakcijā. Tādējādi nenokārtotajām saistībām būtu jāturpina piemērot normatīvās prasības, kas noteiktas Direktīvā 2014/59/ES un attiecīgajos valsts tiesību aktos [2016. gada 31. decembrī] pieņemtajā redakcijā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā 2014/59/ES

1. Vārdu “noguldījumu” svīturo no 108. panta nosaukuma un vārdus “kuriem netiek dota priekšroka” svīturo no 108. panta pirmās daļas a) punkta.
2. Regulas 108. panta beigās pievieno šādus punktus:

“2. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz 1. panta 1. punkta a), b), c) un d) apakšpunktā minētajām vienībām parastiem nenodrošinātiem prasījumiem, kas izriet no parāda instrumentiem ar visaugstāko prioritāti starp parāda instrumentiem, valsts tiesību aktos, kas reglamentē parastās maksātnespējas procedūras, ir augstāka prioritāte nekā nenodrošinātiem prasījumiem, kas izriet no parāda instrumentiem, kuri atbilst šādiem nosacījumiem:

 - (a) parāda instrumentu sākotnējais līguma termiņš ilgst vienu gadu;
 - (b) tiem nav atvasināta instrumenta īpašību;
 - (c) attiecīgajos līgumu dokumentos saistībā ar to emisiju skaidri norādīta to prioritāte saskaņā ar šo daļu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka parastiem nenodrošinātiem prasījumiem, kas izriet no 2. punktā minētajiem parāda instrumentiem, ir augstāka prioritāte valsts tiesību aktos, kuri reglamentē parastās maksātnespējas procedūras, nekā tādu prasījumu prioritāte, kas izriet no 48. panta 1. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētajiem instrumentiem.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka to valsts tiesību akti, kas reglamentē parastās maksātnespējas procedūras, [2016. gada 31. decembrī] pieņemtajā redakcijā attiecas uz parastiem nenodrošinātiem prasījumiem, kuri izriet no parāda instrumentiem, ko

emitējušas 1. panta 1. punkta a), b), c) un d) apakšpunktā minētās vienības pirms [šīs direktīvas piemērošanas dienas — 2017. gada jūlija].”

2. pants *Transponēšana*

1. Dalībvalstis, vēlākais, līdz [2017. gada jūlijam] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.
Dalībvalstis minētos noteikumus piemēro no 2017. gada jūlija.
2. Kad dalībvalstis pieņem 1. punktā minētos noteikumus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.
3. Dalībvalstis dara Komisijai un Eiropas Banku iestādei zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants *Stāšanās spēkā*

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants *Adresāti*

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*